

безпеки, що є надзвичайно важливим для збереження існуючих конкурентних переваг та виживання бізнесу в умовах долання наслідків світових економічних криз.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996–XIV від 16.07.1999 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996–14> (дата звернення: 20.05.2021).

2. Щодо схвалення таксономії фінансової звітності UA XBRL МСФЗ 2019: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 807 від 27.12.2019 р. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/shtodo-shvalennya-taksonom-fnansovo-zvtnost-ua-xbrl-msfz-2019/> (дата звернення: 23.05.2021).

3. Балазюк О.Ю., Сисоєва І.М. Звіт про фінансові результати: особливості формування та аудиту. Ефективна економіка. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7659> (дата звернення: 23.05.2021).

УДК 330.341 : 37.014.54

Гарашук О.В.,

д.е.н., професор,

Начальник відділу комунікацій

та міжнародного співробітництва,

Державна служба якості освіти України,

Куценко В.І.,

д.е.н., професор,

Заслужений діяч науки і техніки України,

Головний науковий співробітник

відділу природно-техногенної та екологічної безпеки,

Державна установа «Інститут економіки природокористування

та сталого розвитку Національної академії наук України»

ОСВІТА – СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ЧИННИК І ПРОВІДНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Концепція сталого розвитку сьогодні набула значення інтегративної парадигми в якій має здійснюватись прогрес людства в майбутньому. Її формування обумовлено усвідомленням безперспективності економічних моделей, що ґрунтуються на необмеженій експлуатації природних ресурсів. Натомість головними ресурсами стають інформація та знання, оприбуткувати які неможливо без наявності в державі розвиненої системи освіти, оскільки функціонування інтелектуально-місткого виробництва потребує високоосвічених кадрів В ХХІ столітті освіта перетворилась на багатofункціональне явище, набула важливого стратегічного значення і являє собою інструмент соціально-економічного прогресу. Відповідно, цілком

можливим є визначення освіти як системоутворюючого чинника та провідного інструменту сталого розвитку.

Освіта є серед основних складових якості життя, одним з базових характеристик сучасного суспільства, сучасної цивілізації. Характер, зміст і напрям розвитку освіти обумовлені суспільними потребами, адже вона активно впливає на соціальну структуру країни, її інтелектуальний потенціал. Досвід розвинених країн світу засвідчує, що передумовами найбільш успішної реалізації принципів сталого розвитку є високий освітній рівень населення та значний освітній потенціал країни. В Україні означені характеристики також є достатньо високими, що забезпечується освітньою сферою, яка в нашій країні останнім часом зазнала суттєвих змін, пов'язаних із наближенням її, в рамках процесу європейської інтеграції, до стандартів рівня розвинених країн світу. Це, зокрема, збільшення років навчання середньостатистичного жителя України, інтеграція спеціальностей. Окрім того, на освітній потенціал країни впливають підвищення мобільності випускників та посиленням вимог до їх конкурентоспроможності на ринку праці.

В Україні повну середню і вищу освіту має 92% населення у віці 18 років і старші. Для порівняння зазначимо, що в Німеччині цей показник складає 84%, у Великій Британії – 65%. Проте наявність високих значень цього показника в нашій країні, на жаль, не сприяє зростанню наукоємності валового внутрішнього продукту, обсягу інноваційної продукції – важливих чинників забезпечення сталого розвитку. Якщо США на світовому ринку інноваційної продукції належить 36% загального обсягу, Японії – 30, Німеччині – 17, то нашій країні – менше 0,1%.

Це відбувається через збереження нераціональної структури економіки, яка на сьогодні значною мірою має сировинну спрямованість. Тому видається надзвичайно важливим посилити вплив освіти на прискорення змін парадигми суспільного розвитку: переходу його від індустріального формату до інформаційного й в цьому зв'язку забезпечити підготовку висококваліфікованих, конкурентоздатних, компетентних фахівців, а також їх працевлаштування відповідно до отриманої освіти.

Компетентність, як відомо, це поєднання наступних моментів: наявних знань у певній галузі (знаю що); умінь (операційні цілі – знаю як і розумію); установок (хочу і готовий використати свої знання) [1].

Під час симпозиуму Ради Європи на тему: «Ключові компетентності для Європи» було визначено перелік груп ключових компетентностей, зокрема за такими блоками:

- вивчати, тобто вміти використовувати досвід; організовувати взаємозв'язок своїх знань і впорядковувати їх; реалізовувати свої власні прийоми вивчення; вміти вирішувати проблеми; самостійно займатись навчанням;

- шукати, тобто мати навички використання різних баз даних; отримувати консультації в експертів; одержувати вміти працювати з документами та класифікувати їх;

- думати, тобто організовувати взаємозв'язок минулих і нинішніх подій; критично ставитись до того чи іншого аспекту розвитку суспільства; вміти протистояти непевності та труднощам тощо.

Поряд із тим, у контексті реалізації завдань сталого розвитку зумовлюють необхідність врахування в освіті екологічних аспектів. Адже реальність засвідчує, що всі зусилля з усунення екологічних ризиків досягнуть позитивних результатів лише тоді, коли кожен учасник освітнього процесу усвідомить до яких змін (в тому числі й несприятливих конкретно для нього) можуть призвести ті чи інші його дії або бездіяльність стосовно завдання антропогенного впливу на довкілля.

Шляхами, що забезпечують успішність екологічної освіти можуть бути названі наступні:

- екологізація навчально-виховної діяльності, включаючи тематику екологічного характеру в навчальних дисциплінах;

- необхідність дотримання в навчальному процесі принципів, що забезпечують умотивованість, проблемність, науковість, професійну спрямованість та наочність;

- усвідомленість й активність у навчанні при забезпеченні доступності та самостійності в екологічній підготовці тих, хто навчається;

- успішність використання нових інформаційних технологій в навчально-пізнавальній діяльності як засобу оперативного реагування системи навчання на нові виклики та засобу пізнання об'єктів і процесів у сфері взаємодії освітніх структур із навколишнім середовищем.

В умовах глобальної кризи, наслідки якої наразі є відчутними й для України, проблеми освіти, освітнього рівня населення, розвитку інтелектуального потенціалу країни набувають особливої гостроти та актуальності. Найбільший вплив на освіту кризові явища мають стосовно її фінансового забезпечення. В сучасних умовах, знаючі фінансові можливості України, сподіватись на суттєве покращення фінансування освіти практично не доводиться. Тому сьогодні важливо зосередити увагу на пошуку позабюджетних коштів та ефективному використанні наявних ресурсів.

Поліпшенню фінансового забезпечення та ефективному використанню наявних ресурсів для досягнення сталого розвитку сприяє й запозичення досвіду інших країн. Наприклад, у Франції ще в кінці 70-х років минулого століття впроваджено систему, у відповідності з якою кожна фірма, починаючи з тих, що мають 10 осіб працюючих, зобов'язана витратити на навчання своїх співробітників не менше 1% фонду оплати праці. В Японії фірми з метою підвищення рентабельності свого виробництва постійну увагу приділяють зростанню професійно-кваліфікаційного рівня працівників. На це фірми витрачають 10-12% фонду заробітної плати. Окрім того, у цій країні зазначеній проблемі велика увага надається й на рівні сім'ї. Так, витрати сім'ї на навчання глави сім'ї сягають 20% фондів цієї категорії населення. В Німеччині кожне підприємство до 5% свого обороту спрямовують на підвищення кваліфікації

працівників. Американські корпорації на професійну підготовку своїх працівників витрачають понад 80 млрд. дол. на рік [2].

Водночас, важливо зазначити, що для посилення впливу освіти на забезпечення сталого розвитку важливо дотримуватись наступних принципів: цілісності, безперервності, систематичності, особистісно-орієнтованості, саморозвитку та самоорганізованості.

Все це має сприяти підвищенню ефективності виконання освітою своїх суспільних функцій щодо зростання інтелектуальних ресурсів нації. Таким чином буде можливим забезпечити реалізацію потенціалу освіти як провідного інструменту сталого розвитку.

Література

1. Гельбак А.М. Компетентнісний підхід як основа державних освітніх та європейських орієнтирів // Дискурс здоров'я в освіті: філософія, педагогіка, антропологія, психологія: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 120 річниці з дня народження Миколи Олександровича Бернштейна (16-17 вересня 2016 р.): в 3 т. / за заг. ред. М.Б. Євтуха та М.В. Федорця. – Вінниця: ТОВ „Планер”, 2016. – Т. 1. С. 110-115.
2. Куценко В.І. Україна в лабіринті соціальних проблем: шляхи їх розв'язання // Регіональна економіка. 2000. №4. С. 16-26.

УДК 657

Гуцаленко Л.В.,

д.е.н., професор,

професор кафедри обліку та оподаткування,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

КОНСЕРВАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Основні засоби є важливою складовою матеріальної бази, що забезпечують функціонування суб'єкта господарювання і становлять найбільшу питому вагу активів підприємства.

Відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності основним стандартом, що регулює порядок обліку основних засобів є МСБО 16 «Основні засоби». За МСБО основні засоби – це матеріальні об'єкти, які: утримуються для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей; використовуватимуться, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Через пандемію COVID-19 чимало підприємств потрапили в важке економічне становище, тому вимушені тимчасово скорочувати виробництво чи навіть повністю зупиняти його, або шукати інші шляхи скорочення витрат. Одним із таких шляхів є оформлення основних засобів як тимчасово виведених з експлуатації у зв'язку з недоцільністю їх використання або переведення в стан консервації.